

Raport de activitate al Asociației pentru Politica Externă (APE)

Perioada de raportare: Ianuarie – Decembrie 2020

1. Implementarea proiectelor și realizarea obiectivelor propuse

Pe parcursul perioadei de raportare, Asociația pentru Politica Externă a fost implicată în implementarea a trei (3) proiecte de bază, datorită suportului oferit de Black Sea Trust for Regional Cooperation un program al German Marshall Fund (BST/GMF), Friedrich Ebert Stiftung (FES), Konrad Adenauer Stiftung (KAS) și Uniunea Europeană (UE).

APE și-a concentrat activitățile pe următoarele obiective:

- Promovarea agendei de asociere a Republicii Moldova cu Uniunea Europeană;
- Monitorizarea reglementării transnistrene în timpul crizei pandemice și consolidarea sectorului de securitate al Moldovei;
- Monitorizarea alegerilor prezidențiale din Republica Moldova, din Noiembrie 2020;
- Promovarea valorilor drepturilor omului, cu accent pe anti-discriminare și aspectul de gen;
- Dezvoltarea capacităților instituționale ale APE.

1.1. Proiect: “Dezvoltarea Societății Civile la nivel local în Republica Moldova (2019-2021)”/ EU, KAS

Proiectul își propune să contribuie la dezvoltarea angajamentului civic și a societății civile din diferite regiuni ale Republicii Moldovei implicate activ în procesul decizional și elaborarea politicilor publice, care promovează și monitorizează transparența și responsabilitatea instituțiilor publice, inclusiv implementarea Acordului de Asociere dintre Uniunea Europeană și Republica Moldova. Proiectul este implementat în parteneriat cu alte trei ONG-uri, și anume, ADEPT, Expert-Group și Centrul Pro-Europa din Comrat, sub coordonarea unei echipe de bază a proiectului. Programul de grant este susținut financiar de Uniunea Europeană și Fundația Konrad Adenauer. Valoarea totală a proiectului este de aproximativ 3 milioane EURO. Fiecare dintre partenerii implicați este responsabil pentru una dintre regiunile de dezvoltare a Republicii Moldova. În particular, Asociația pentru Politică Externă coordonează activitățile proiectului în regiunea Centru a Moldovei.

Pe parcursul perioadei de raportare, APE a realizat următoarele activități:

- Ghidarea și mentoratul a 17 organizații a societății civile (OSC/subgrantiști) din primul apel.¹
- Oferirea asistenței necesare în elaborarea raportului narativ și financiar, precum și ghidarea beneficiarilor în realizarea proiectelor o dată cu izbucnirea pandemiei.
- Participarea împreună cu echipa de bază a proiectului și partenerii programului de grant în cadrul ședințelor și discuțiilor cu referire la implementarea ulterioară a proiectului, având în vedere situația pandemică din țară.

---

¹ În cadrul primului apel au fost selectate 19 OSC-uri a căror proiecte au fost implementate preponderent în regiunea Centru. Pe parcursul implementării, cu unul dintre aceste ONG-uri a fost reziliat contractul agreed în comun cu echipa de bază de proiect și donatori. Iar în cazul altei OSC a fost suspendat și ulterior reziliat contractul, ca urmare a consultărilor în comun.

- Desfășurarea și participarea în format online împreună cu echipa proiectului și partenerii acestuia la o sesiune de informare privind lansarea celui de al 2-lea apel pentru OSC-le locale și regionale din toate regiunile Republicii Moldova.
- Evaluarea propunerilor de proiect pentru apelul doi. Au fost recepționate 158 de aplicații și doar 35 de OSC-uri au obținut finanțarea în cadrul acestui program de grant. Participarea la ședința finală a comisiei de evaluare² privind aprobarea propunerilor de proiect selectate în apelul doi. Drept urmare, 12 OSC-uri au fost repartizate spre coordonare și mentorat de către echipa APE.
- Organizarea sesiunilor de mentorat pentru beneficiarii apelului doi în scopul ghidării aspectelor legate de raportarea financiară, narativă, subiecte administrative, de comunicare și vizibilitate în conformitate cu cerințele donatorilor.
- La etapa actuală, echipa APE monitorizează și ghidează 11 subgrantiști din primul și al doilea apel, dintre care 2 proiecte naționale din primul apel.
- Pentru etapa următoare, împreună cu echipa de bază a proiectului și partenerii acestuia trebuie să asigurăm suportul necesar subgrantiștilor pentru buna implementare a proiectelor, organizarea forumului final de networking (*posibil în format online, în luna mai 2021*), elaborarea rapoartelor financiare lunare în calitate de partener de grant, participarea la ședințele comune cu echipa proiectului, partenerii regionali și donatorii.
- Conform calendarului de activități, proiectul va fi încheiat în luna decembrie, 2021.

1.2 Proiect: “Forumul anual de dezbateri privind integrarea europeană a Republicii Moldova” / FES

Proiectul este implementat cu suportul Fundației Friedrich Ebert Moldova. Scopul principal este de a aduce subiectele de politică externă a Republicii Moldova mai aproape de cetățenii săi, oferind accesibilitate la informații relevante. Prin urmare, APE a instituționalizat o platformă permanentă de informare și dezbateri cu privire la problemele de integrare europeană și politică externă, care oferă spațiu și explorează opinii relevante ale oficialilor, politicienilor, oamenilor de afaceri, diplomaților, experților locali și internaționali. Principalii beneficiari ai proiectului sunt ONG-le din Moldova, jurnaliști, experți în politică externă și relații internaționale, mediul academic, partide politice, politicieni, parlamentari, oficiali guvernamentali, diplomați și, desigur, cetățenii Republicii Moldova. Proiectul vizează două activități majore importante: organizarea forumului de dezbateri privind integrarea europeană a RM, și elaborarea buletinului lunar de sinteze și dezbateri de politică externă.

APE a realizat următoarele activități pe parcursul perioadei de raportare:

- Organizarea celei de a 7-a ediție a Forumului anual de dezbateri privind integrarea europeană a Republicii Moldova, la 8 decembrie 2020, în format online și offline, cu respectarea tuturor măsurilor și procedurilor pandemice de protecție. Evenimentul a fost organizat în comun cu Oficiul FES Moldova și suportul Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene a Republicii Moldova.

---

² Comisia de evaluare este constituită din reprezentanți ai Delegației UE în RM, Fundației Soros-Moldova, Fundației Est-Europene, parteneri de implementare, precum și membri ai echipei de proiect

- Ediția forumului din acest an a abordat subiecte tradiționale cunoscute precum: implementarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, problema securității regionale, implementarea reformei judiciare, lupta împotriva corupției și libertatea de exprimare.
- Forumul a fost constituit din 3 panouri principale: Panel I Relansarea agendei de integrare europeană a Republicii Moldova: principalele provocări și perspective; Panel II Reforma sistemului de justiție: integritatea judiciară, quo vadis? Panel III Consolidarea dimensiunii de securitate a Parteneriatului Estic.
- Elaborarea a 12 buletine lunare “Sinteze și dezbateri de politică externă”, împreună cu FES Moldova. Buletinele informative electronice au fost elaborate în baza interviurilor cu analiști politici, politicieni, factori de decizie, reprezentanți ai partidelor de guvernământ și ale opoziției, și au fost distribuite electronic către mai mult de 1000 de destinatari.

1.3 Vizita de studiu în Moldova pentru experți, jurnaliști și oficiali publici americani și europeni / BST/GMF

Proiectul a fost inițial conceput pentru a organiza o vizită amplă de studiu în Moldova pentru un grup de 12 experți, jurnaliști și oficiali publici americani și europeni, pentru a evalua provocările politicii interne și externe ale R.Moldova în contextul alegerilor prezidențiale din noiembrie 2020. Datorită restricțiilor pandemice, toate întâlnirile planificate cu oficiali, experți, mass-media națională au avut loc în format online. Drept urmare, APE a organizat:

- 6 sesiuni online pe platforma Zoom (26, 28, 30 octombrie, 26 noiembrie) cu participarea a 35 de experți, jurnaliști și oficiali din UE, SUA, România, Ucraina și Moldova. Iar una dintre aceste sesiuni online a fost dedicat perspectivelor post-electorale cu participarea noului președinte ales al Republicii Moldova, Maia Sandu.
- Principalele subiecte abordate au fost perspectivele alegerilor parlamentare, relațiile Moldovei cu România, Ucraina, UE și statele sale membre, cu Federația Rusă, SUA, precum și reglementarea conflictului transnistrean și problema securității regionale, inclusiv rolul diasporei și minorităților naționale în procesele electorale.
- Pentru perioada următoare, APE va elabora, publica și prezenta 5 lucrări analitice (policy brief) care vor examina subiectele legate de provocările și perspectivele securității naționale și politicii externe ale Republicii Moldova.

2. Activitatea de cercetare a APE

În perioada de raportare, APE a întreprins următoarele activități în conformitate cu obiectivele sale:

- 12 buletine lunare de sinteze și dezbateri de politică externă publicate și distribuite electronic către peste 1000 de abonați, reprezentând diferite grupuri țintă;
- Elaborarea și publicarea a 10 analize și studii privind agenda europeană a Republicii Moldova, scenariile privind Parteneriatul Estic după 2020, educația mediatică, reziliența dezinformării în timpul crizei pandemice, conflictul transnistrean în contextul evoluțiilor regionale de securitate și relațiile internaționale (Anexa 1);
- Înregistrarea și publicarea a peste 40 de interviuri și comentarii cu experții și membrii APE (Anexa 1);

- Participare în peste 20 de conferințe, mese rotunde și dezbateri naționale și internaționale, o parte dintre acestea au fost realizate în format online din cauza riscurilor pandemice, iar două dintre acestea au avut loc la Viena, Austria, respectiv la București, România (Anexa 1);
- Elaborarea și publicarea a 10 buletine lunare privind analiza politicii economice, interne și externe a Republicii Moldova, intitulat: „Eastern Partnership Think Bridge”, un proiect regional realizat de un think-tank ucrainian Consiliul pentru politică externă „Ukrainian Prism”. Contribuțiile analitice lunare au fost elaborate de către un reprezentant (ONG) din fiecare țară a Parteneriatului Estic (Anexa 1);
- Menținerea și actualizarea regulată a site-ului APE (www.ape.md), care conține studii, publicații și comentarii, precum și comunicate de presă cu privire la evenimentele organizate de APE;
- Actualizarea paginii de Facebook APE (<https://www.facebook.com/ape.md>), unde experții APE distribuie scurtă informație despre materialele analitice și studiile elaborate, interviurile acordate, proiecte realizate, comunicate de presă, precum și materiale media de la evenimentele desfășurate, la fel, pentru menținerea comunicării cu grupul țintă a Asociației;
- Actualizarea paginii de Twitter APE (<https://twitter.com/APEMOLDOVA>) cu cele mai relevante informații despre activitățile realizate, de asemenea, menținerea contactelor cu experți, oficiali naționali și internaționali.

3. Sustenabilitatea financiară / activități de fundraising / propuneri de proiecte

În perioada de raportare, APE a reușit să-și extindă și consolideze cooperarea cu donatorii, cum ar fi: German Marshall Fund/Black Sea Trust for Regional Cooperation, Friedrich Ebert Stiftung – oficiul din Moldova. În plus, APE a stabilit o bună relație de cooperare cu Uniunea Europeană și Konrad Adenauer Stiftung.

În 2020, APE a prezentat 5 noi aplicații în cadrul apelurilor de proiecte lansate de Fondul Național pentru Democrație (National Endowment for Democracy/NED), BST/GMF și Ambasada Cehiei la Chișinău. Și două dintre ele au fost acceptate să fie finanțate de BST/GMF. În special, menționăm extinderea proiectului legată de vizita de studiu în Moldova pentru 12 experți, jurnaliști și oficiali din SUA și UE prin elaborarea a 5 materiale analitice despre subiecte specifice de securitatea națională și politica externă a R.Moldova. De asemenea, APE împreună cu Centrul Român de Politici Europene (CRPE) implementează un proiect dedicat contribuției societății civile privind dezvoltarea Parteneriatului strategic dintre România și Moldova.

4. Obiective de viitor și provocări

În perioada următoare, APE își va continua să-și concentreze activitatea pe următoarele obiective cheie:

1. Sustinerea integrării europene a Republicii Moldova:

- Asistarea instituțiilor guvernamentale în atingerea obiectivelor de integrare europeană a Republicii Moldova prin monitorizare constructivă, contribuții de expertiză și parteneriate de proiect (cooperarea cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul de Interne, Ministerul Apărării și alte instituții de stat relevante etc.);

- Organizarea forumului de networking final al OSC-urilor în cadrul programului de grant finanțat de UE și KAS; continuarea oferirii suportului necesar subgrantiștilor din regiunea Centru a RM;
  - Contribuirea la elaborarea buletinului lunar de Sinteze și dezbateri de politică externă, împreună cu FES;
  - Elaborarea studiilor dedicate relațiilor de cooperare cu UE și țările sale membre, Parteneriatul Estic;
  - Creșterea gradului de conștientizare a societății RM cu privire la provocările interne și externe ale integrării europene prin oferirea de informații constante și imparțiale despre modul în care se implementează agenda de reforme a RM;
  - Inițierea unui nou format de discuții și dezbateri privind politica externă, securitatea și integrarea europeană a RM;
  - Oferirea comentariilor și analizelor lunare cu privire la evenimentele interne și externe în domeniul politicii externe, securității și afacerilor europene atât în limba română, cât și în cea rusă;
  - Dezvoltarea unor proiecte care ar uni OSC-uri din RM, Ucraina și România (implicate în activități care susțin integrarea europeană sau monitorizarea procesului de integrare europeană, a provocărilor cu care se confruntă atât UE, cât și Republica Moldova și Ucraina cu privire la implementarea Acordului de Asociere, provocările politice și de securitate din vecinătate) pentru un schimb de bune practici, expertiză regională (oferirea asistenței, informații pentru rezolvarea unor probleme naționale, locale specifice legate de procesul de integrare ca OSC (problemele la nivelul autorităților publice locale, instituții și agenții de stat etc.), precum și pentru a oferi ajutor reciproc pentru dezvoltarea abilităților și instrumentelor de lobby pentru punerea în aplicare a Acordului de Asociere;
2. Facilitarea reglementării conflictului transnistrean:
- Promovarea măsurilor de consolidare a încrederii dintre R.Moldova și regiunea transnistreană la toate nivelurile: societatea civilă, comunitatea de afaceri, administrația locală;
  - Facilitarea procesului politic de reglementare prin elaborarea în comun a materialelor analitice;
  - Creșterea rolului societății civile în promovarea măsurilor de întărire a încrederii în regiunile de conflict din cadrul Parteneriatului Estic.
3. Consolidarea rolului instituțiilor de resort în procesul de reformare a sectorului de apărare și securitate:
- Creșterea gradului de conștientizare a autorităților și a mass-media cu privire la rolul lor în promovarea și implementarea reformei sectorului de securitate ca parte a procesului de bună guvernare;
  - Creșterea percepției autorităților cu privire la necesitatea unei mai bune comunicări și cooperări în conformitate cu agenda de asociere și interesele de securitate națională a RM;
  - Oferirea unei platforme continue pentru discutarea agendei de securitate națională și creșterea gradului de conștientizare a publicului cu privire la subiectele legate de securitatea națională, regională și internațională.
  - Crearea unei rețele de experți în securitate;

- Elaborarea celui de al treilea număr al buletinului informativ privind monitorizarea reformei sectorului de securitate a RM;
- Îmbunătățirea capacităților în materie de securitate privind implementarea Rezoluției 1325 a Consiliului de Securitate al ONU privind femeile, pacea și securitatea.
- 4. Consolidarea abilităților și capacităților personalului APE, precum și a procedurilor instituționale de comunicare și advocacy:
  - Îmbunătățirea strategiei de comunicare a APE, cu accent pe sensibilizarea națională și internațională; elaborarea unei noi strategii de comunicare în conformitate cu tendințele și provocările emergente existente;
  - Îmbunătățirea abilităților analitice și de advocacy, precum și a metodologiei de cercetare pentru a oferi recomandări de politici calificate. Sesiuni de instruire precum: comunicarea strategică, advocacy și fundraising, metode de cercetare (calitative și cantitative), precum și elaborarea diferitor materiale analitice (ex. participarea la un curs online pe platforma Coursera/Udemy);
  - Inițierea unui audit intern de management și audit financiar;
  - Inițierea unui proces de rebranding și elaborarea unei strategii de relații publice;
  - Extinderea domeniului de cercetare la nivel regional.

Pentru realizarea celor enumerate anterior, APE va întreprinde următoarele acțiuni în anul 2021:

- Elaborarea și publicarea a cel puțin 8 policy brief-uri privind provocările și perspectivele asocierii europene a Republicii Moldova; procesele de consolidare a încrederii în soluționarea transnistreană; reziliența informației; reforma sectorului de securitate; aspecte legate de drepturile omului și de gen; dezvoltarea rezilienței statale; relațiile de cooperare Moldova - Rusia, relațiile Moldova - SUA, relațiile Moldova - România, Moldova – Ucraina, relațiile Moldova – UE etc.;
- Lansarea unui nou produs analitic „APE Live: Dezbateri de integrare europeană, securitate și politică externă” prin platforma Zoom, distribuită pe paginile de facebook și web a APE;
- Organizarea împreună cu FES a celei de-a 8-a ediție a Forumului anual de dezbateri privind integrarea europeană a Republicii Moldova, Chișinău, 2021;
- Organizarea a cel puțin 5 dezbateri publice pe teme de politică externă și securitate (relațiile Republicii Moldova cu principalii săi parteneri strategici, evaluarea politicii externe și securitate a Republicii Moldova după 2020, amenințările hibride și reziliența informațională a statului, perspectivele integrării europene a Moldovei după Summitul Parteneriatului Estic);
- Organizarea a cel puțin 6 discuții publice privind cooperarea euro-atlantică cu mediul academic (studenți, profesori) din toată Republica Moldova;
- Elaborarea a cel puțin 2 buletine informative despre procesul de reformă a sectorului de securitate al Republicii Moldova inclusiv din perspectiva aspectelor de gen (Rezoluția CS ONU 1325, femeia, pacea și securitate).

- Participarea la anumite sesiuni/cursuri de instruire privind metodologia de cercetare și advocacy, precum și îmbunătățirea strategiei de comunicare și sensibilizare a opiniei publice.

Provocările cheie și acțiuni necesare de întreprins pentru perioada următoare:

- Lipsa resurselor umane și financiare pentru extinderea ariei de cercetare și creșterea capacității echipei APE. Asociația va întreprinde măsurile necesare pentru a identifica noi cercetători și experți talentați, de asemenea, se va concentra asupra elaborării propunerilor de proiecte cu impact;
- Eventualele evoluții politice interne din țară ar putea împiedica parteneriatele cu importante instituții publice. APE va continua menținerea poziției sale imparțiale în raport cu toate instituțiile de stat și înalți oficiali de la toate nivelurile.
- APE va depune eforturile necesare în conformitate cu obiectivele sale de activitate pentru a face față noilor realități și provocări.